EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 08 03
COM(2020) 349 final

METINĖ KOMISIJOS APŽVALGA

Valstybių narių metinių veiklos ataskaitų dėl eksporto kreditų metinė apžvalga pagal Reglamentą (ES) Nr. 1233/2011

1. Įvadas

2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1233/2011 dėl tam tikrų gairių taikymo oficialiai remiamiems eksporto kreditams, kuriuo panaikinami Tarybos sprendimai 2001/76/EB ir 2001/77/EB[1], I priede nustatyta, kad siekdamos padidinti skaidrumą Sąjungos lygmeniu valstybės narės pateikia Komisijai metines veiklos ataskaitas. Savo ruožtu Komisija, remdamasi šia informacija, įsipareigoja parengti Europos Parlamentui metinę apžvalgą.

Ši metinė apžvalga skirta 2018-iesiems kalendoriniams metams. Ši apžvalga susijusi su eksporto kreditų veikla, kaip nurodyta Reglamente (ES) Nr. 1233/2011, t. y. vidutinės trukmės ir ilgalaikiais sandoriais, kurių grąžinimo terminas ne trumpesnis kaip 2 metai. Apžvalga neapima nei trumpalaikių eksporto kreditų sandorių[2], nei tam tikrų eksporto kreditų agentūrų (toliau – EKA) veiklos, nesusijusios su eksporto kreditais (pvz., investicijų draudimo). Be to, privalu pažymėti, kad kai kuriose valstybėse narėse eksporto kreditų agentūros funkcijas vykdo draudimo bendrovė arba finansų įstaiga, veikianti pagal viešuosius įgaliojimus. Į šią apžvalgą įtraukiama tik tokių bendrovių viešojo sektoriaus veikla.

Komisija atsižvelgė į 2013 m. liepos 2 d. Europos Parlamento priimtą rezoliuciją dėl pirmosios ataskaitos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1233/2011[3] ir ypač atkreipė valstybių narių dėmesį į šioje rezoliucijoje pateiktas rekomendacijas, kaip antai rekomendaciją, kad Tarybos darbo grupė eksporto kreditų klausimu ir Komisija konsultuotųsi su Europos išorės veiksmų tarnyba dėl tolesnio ataskaitų teikimo metodų kūrimo. Ataskaitos rengimo metu valstybės narės peržiūri atnaujintus ataskaitų teikimo metodus.

2. Gautos 2018-ųjų kalendorinių metų metinės veiklos ataskaitos

Metines veiklos ataskaitas pateikė šios valstybės narės: Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Kroatija, Lenkija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija.

Likusios septynios valstybės narės – Airija, Estija, Graikija, Kipras, Latvija, Lietuva ir Malta – ataskaitiniais metais neturėjo aktyvių eksporto kreditų programų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1233/2011.

[1] OL L 326, 2011 12 8, p. 45.

[2] Tokiems sandoriams taikomas Komisijos komunikatas pagal EB sutarties 93 straipsnio 1 dalį dėl Sutarties 92 ir 93 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kreditų draudimui.

[3] 2013 m. liepos 2 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pirmosios Komisijos metinės ataskaitos Europos Parlamentui dėl valstybių narių eksporto kredito agentūrų veiklos (2012/2320(INI).

3. Metinių veiklos ataskaitų analizė

a) Bendroji ir finansinė informacija

Taikoma reglamentavimo sistema (Reglamentu (ES) Nr. 1233/2011) nustatytos eksporto kreditų sandorių ir programų bendros taisyklės. Nors dauguma ES šalių vyriausybių yra įsteigusios EKA, vykdomų eksporto kreditų programų apimtis ir rūšis bei agentūrų organizacinė struktūra įvairiose valstybėse narėse skiriasi.

Kai kuriose valstybėse narėse EKA yra vyriausybės departamentas arba agentūra. Kaip nurodyta pirmiau, kitose valstybėse narėse šią funkciją vykdo draudimo bendrovė arba finansų įstaiga pagal viešuosius įgaliojimus prižiūrint vyriausybei. Nėra neįprasta, kad valstybėse narėse, kuriose teikiama įvairių kategorijų eksporto kreditų parama, veikia daugiau nei viena EKA (pvz., viena agentūra, teikianti oficialią paramą tik garantijomis arba komercinių paskolų draudimu, o kita – teikianti tiesiogines paskolas arba vykdanti palūkanų normų programas).

2018 m. eksporto kreditų programas pagal Reglamentą (ES) Nr. 1233/2011 vykdė 21 ES valstybė narė. Iš viso šias programas valdė 29 skirtingos agentūros ir vyriausybės departamentai.

Dauguma valstybių narių siūlo vis daugiau eksporto kreditų programų. Kalbant apie teikiamos eksporto kreditų paramos rūšis, ES eksporto kreditų agentūros šią paramą toliau dažniausiai teikė kaip grynąjį draudimą (t. y. susijęs eksporto sandoris yra finansuojamas komercinio banko, kuriam EKA teikia garantiją arba padengia jį draudimu). Šios rūšies paramą ataskaitiniu laikotarpiu teikė visos (21) valstybės narės, teikiančios eksporto kreditus pagal Reglamentą (ES) Nr. 1233/2011. Dauguma valstybių narių taip pat teikė kitokių formų paramą, kuriai taikomas Reglamentas (ES) Nr. 1233/2011 ir EBPO susitarimas dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų[4], kaip antai tiesioginį kreditavimą ar finansavimą (kai finansavimą tiesiogiai teikia EKA, o ne komercinis bankas) arba refinansavimą[5]. Daugelis valstybių narių taip pat teikia projektų finansavimą ir įvairių formų sąlygotąją pagalbą. Beveik visos valstybės narės siūlo programas, skirtas konkretiems MVĮ poreikiams tenkinti.

Apskritai praktika ir kreditavimo standartai valstybėse narėse vis labiau vienodėja, nes į Susitarimą dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų įtraukiama vis daugiau klausimų. Nepaisant to, reikėtų atsižvelgti į toliau nurodytus skirtumus, nes dėl jų sunku pateikti visavertį palyginimą. Pirma, valstybės narės yra sukūrusios labai daug įvairių eksporto kreditų programų (pagal kurias teikiama ankstesnėje pastraipoje nurodytų bendrų rūšių eksporto kreditų parama). Be to, nors tam tikras produktas gali būti bendras kelioms EKA, su juo susijusios sąlygos gali skirtis. Antra, eksporto kreditų programos poveikis akivaizdžiai priklauso ir nuo nacionalinės ekonomikos ypatybių bei privačiųjų finansų rinkų pajėgumų.

Atsižvelgiant į šiuos apribojimus, toliau pateikta lentelė, kurioje nurodyti 2018 m. gruodžio 31 d. nominaliosios rizikos pozicijos suvestiniai duomenys, suteikia bent jau bendrą supratimą apie didžiausių grynojo draudimo rūšies eksporto kreditų sistemų dydį[6].

---

[4] Į Sąjungos teisę įtrauktas Susitarimas dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų pateikiamas Reglamento II priede.

[5] Belgija, Čekija, Danija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Lenkija, Slovakija, Švedija ir Vengrija.

[6] Atkreipkite dėmesį į tai, kad Jungtinė Karalystė nenurodo 2018 m. gruodžio 31 d. nominaliosios rizikos pozicijos suvestinių duomenų.

Oficiali parama grynojo draudimo forma 2018 m. (mlrd. EUR) **Didžiausia ES pagal nominaliosios rizikos pozicijos suvestinius duomenis**	
Vokietija	86,5
Prancūzija	65,1
Švedija	28,1
Italija	26,4
Nyderlandai	24,4

Kaip jau nurodyta pirmiau, ES EKA veikia įvairiose srityse, kurios nepriklauso sritims, dėl kurių reikia teikti ataskaitą pagal ES Reglamentą (ES) Nr. 1233/2011. Šis reglamentas apima vidutinės trukmės ir ilgalaikę eksporto kreditų veiklą (kaip apibrėžta Susitarime dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų). Tačiau daugelis ES EKA taip pat siūlo tokius produktus kaip trumpalaikiai eksporto kreditai ir akredityvo garantijos, gamybos rizikos garantijos ir investiciniai draudimo produktai. Taip pat reikėtų pažymėti, kad kai kurios valstybės narės sukūrė konkretiems sektoriams (pavyzdžiui, orlaivių gamybai, laivų statybai ir geležinkelių infrastruktūrai) skirtus eksporto kreditų produktus. Jais atsižvelgiama į atskirus pagal Susitarimą dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų numatytus sektorių susitarimus, kuriuose tam tikros sąlygos, visų pirma susijusios su maksimaliu grąžinimo terminu, yra pritaikytos prie konkrečių atskirų pramonės šakų poreikių.

Išsami informacija pateikta metinės veiklos ataskaitoms rengti naudojamo ataskaitos šablono II ir IV skirsniuose ir bendrosiose metinėse ataskaitose, kurias aiškiai nurodo kelios valstybės narės.

Apskritai metinėse veiklos ataskaitose pateikta aktualios finansinės informacijos apie eksporto kreditų programas. Tačiau reikia pabrėžti, kad pagal Reglamentą (ES) Nr. 1233/2011 šios ataskaitos rengiamos pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės aktus. Dėl to atsiranda tam tikrų pateikimo skirtumų. Dėl metinių veiklos ataskaitų finansinių aspektų Komisija konkrečių pastabų neturi[7].

b) Pavojaus aplinkai, kuris gali lemti kitą susijusią riziką, valdymas

Pagal Reglamento (ES) Nr. 1233/2011 I priedo 2 punktą metinėje veiklos ataskaitoje valstybės narės „apibūdina, kaip jų EKA vykdant veiklą oficialiai remiamų eksporto kreditų srityje atsižvelgiama į pavojų aplinkai, kuris gali lemti kitą susijusią riziką“.

Valstybės narės praneša, kad jos nuolat tobulina savo vidaus procedūras, kad nustatytų ir įvertintų esamą pavojų aplinkai. Jei atitinkamas pavojus laikomas nepriimtinu arba neproporcingu, draudimas neteikiamas. Jei pavojus laikomas priimtinu, eksporto kreditų

[7] Pagal I priedo 1 punktą dabartinis ataskaitų rengimo procesas nepažeidžia nacionalinių eksporto kreditų programų stebėseną vykdančių valstybių narių institucijų prerogatyvų.

parama paprastai yra sąlyginė ir priklauso nuo rizikos mažinimo priemonių ir atitikties tam tikriems standartams[8]. Be to, valstybių narių politika grindžiama tarptautiniais standartais ir platesniu ES *acquis*. Iš ataskaitose pateiktų nuorodų į ES tikslus, standartus ir gaires matyti, kad atsižvelgiama tiek į privalomas, tiek į neprivalomas teisines priemones ir kad principai yra tokie pat svarbūs, kaip ir teisės aktų turinys.

Konvergencija praktikoje taip pat matoma iš to, kad pavyzdžiui, atsižvelgiant į sandorio rūšį ir kategoriją, taikomos skirtingos vertinimo procedūros, kaip aiškiai nurodė kai kurios valstybės narės[9].

Reglamento (ES) Nr. 1233/2011 I priedo 2 dalyje minimas ir pavojus aplinkai, ir „kita susijusi rizika“. Apskritai, kaip ir ankstesniais metais, valstybės narės plačiai aiškino pavojų aplinkai ir su juo susijusią riziką. Daugelis valstybių narių taip pat praneša, kad, kai manoma, jog tai pagrįsta, pagal konkrečias gaires jos stebi rizikos vertinimą sandorio vykdymo laikotarpiu.

Sandoriai vertinami atsižvelgiant ne vien į aplinkos aspektą, bet ir į daugelį kitų aspektų. Pavyzdžiui, kelios valstybės narės aiškiai nurodo socialinį poveikį[10] ir žmogaus teises[11]. Šiuos pavojus gali vertinti nepriklausomi išorės ekspertai[12], arba, vis dažniau – kiekvienos EKA specialistai[13].

Valstybės narės taip pat visų pirma nurodo EBPO rekomendacijoje dėl bendrųjų oficialiai remiamų eksporto kreditų ir aplinkos principų bei socialinio išsamaus patikrinimo (vadinamieji bendrieji principai) nustatytas procedūras, kurioms pritarė ir kurias kaip vertinimo priemonę naudoja EBPO narės ir kurias kaip normines priėmė ne vien EBPO narės.

Iš ataskaitų matyti, kad daug valstybių narių bendruosius principus taiko dar plačiau, kad griežtai patikrintų dar didesnę sandorių dalį[14]. Be bendrųjų principų, valstybės narės taip pat atsižvelgia ir į kitus tarptautinius standartus. Šie standartai apima Pasaulio banko apsaugos priemonių politiką[15], Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus[16], Jungtinių Tautų pasaulinio susitarimo principus[17], Tarptautinės darbo organizacijos deklaraciją dėl pagrindinių darbo principų ir teisių[18], Pusiausvyros principus[19], Tarptautinės finansų korporacijos nustatytus poveikio aplinkai ir socialinio poveikio veiksmingumo standartus[20] ir EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms[21]. Kai kurios valstybės narės taip pat nurodo su klimato kaita susijusias iniciatyvas, įskaitant nuorodą į JT bendrąją klimato

8 Pvz., Belgija, Danija, Lenkija, Liuksemburgas, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija ir Švedija.
9 Pvz., Belgija, Danija, Slovakija, Švedija ir Vokietija.
10 Belgija, Čekija, Danija, Ispanija, Lenkija, Nyderlandai, Prancūzija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija ir Vokietija.
11 Austrija, Jungtinė Karalystė, Švedija ir Vokietija.
12 Pvz., Čekija ir Slovakija.
13 Pvz., Belgija.
14 Pvz., Italija, Nyderlandai, Vokietija ir Švedija.
15 Slovakija.
16 Pvz., Danija, Suomija, Švedija ir Vokietija.
17 Švedija.
18 Pvz., Nyderlandai ir Suomija.
19 Jungtinė Karalystė.
20 Nyderlandai ir Slovakija.
21 Švedija.

kaitos konvenciją[22]. Galiausiai, kelios valstybės narės taip pat paminėjo jau prisiimtą įsipareigojimą gerinti ir plėtoti jau sukurtas disciplinas.

c) Kita metinėse veiklos ataskaitose pateikta informacija

Be informacijos, kuri jau nurodyta 3 skirsnio a ir b poskirsniuose, iš 21 metinės veiklos ataskaitos taip pat matyti, kad valstybės narės yra parengusios eksporto kreditų politiką, platesne prasme susijusią su aplinka, kova su kyšininkavimu ir tvariu skolinimu mažas pajamas gaunančioms šalims. Svarbus, nors ir ne išskirtinis, vaidmuo tenka trims susijusioms EBPO rekomendacijoms[23]. Trys valstybės narės (Bulgarija, Kroatija ir Rumunija), kurios nėra EBPO narės, taiko arba ketina taikyti šias priemones. Rumunija ir Kroatija taiko bendruosius principus ir EBPO rekomendaciją dėl kovos su kyšininkavimu, o Bulgarija įgyvendino EBPO rekomendaciją dėl kovos su kyšininkavimu.

Daugelis valstybių narių teigia, kad bendrųjų principų taikymo sritis yra platesnė, nei apibrėžta EBPO[24]. Apskritai panašu, kad siekdamos sugriežtinti kovos su kyšininkavimu ir korupcija politiką, valstybės narės padidino savo užmojus kovoti su kyšininkavimu ir korupcija įvesdamos naujas atitikties priemones. Prieš teikdamos paramą daugelis valstybių narių apdraustųjų subjektų reikalauja pasirašyti deklaraciją dėl nekyšininkavimo, kurioje aiškiai nurodyta, kad nustačius kyšininkavimo atvejį draudimas automatiškai nustoja galioti. Vis daugiau valstybių narių taip pat nurodo, kad svarbus vaidmuo tenka stebėsenai ir su bankais ir finansų įstaigomis palaikomam dialogui siekiant nustatyti geriausias praktines kovos su kyšininkavimu priemones.

Be to, valstybės narės vis dažniau nurodo papildomus politikos tikslus arba aspektus, kurie papildo nustatytuosius bendruosiuose principuose. Pavyzdžiai: socialinis tvarumas[25] ir mokesčių slėpimo prevencija[26]. Kai kuriais atvejais atitinkamos EKA pačios parengė susijusias priemones. Vienas pavyzdžių – įmonių socialinės atsakomybės politika[27], kurią įgyvendinant paprastai imamasi veiksmų ne tik vidaus lygmeniu, bet ir vykdomas glaudus dialogas su EKA klientais.

Kalbant apie aplinkos apsaugą, daugiau dėmesio skiriama tvarumui ir išmetamųjų teršalų mažinimui. Kaip ir ankstesnėse ataskaitose, daugelis valstybių narių pabrėžia ypatingą žmogaus teisių svarbą. Iš esmės visose ataskaitose ir toliau matyti parama žmogaus teisių matmens stiprinimui pagal naujus bendruosius principus.

Daug valstybių narių, be to, kad laikosi bendrųjų principų, pačios sukūrė konkrečias kovos su kyšininkavimu ir korupcija priemones, pvz., informavimo apie pažeidimą priemones[28]. Kaip

[22] Suomija.

[23] 1. EBPO rekomendacija dėl bendrųjų oficialiai remiamų eksporto kreditų ir aplinkos principų bei socialinio išsamaus patikrinimo (vadinamieji bendrieji principai). 2. EBPO rekomendacija dėl kovos su kyšininkavimu ir dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų. 3. Principai ir gairės, kuriais siekiama skatinti tvaraus skolinimo praktiką teikiant oficialius eksporto kreditus mažas pajamas gaunančioms šalims.

[24] Italija, Nyderlandai, Prancūzija, Slovakija, Švedija ir Vokietija.

[25] Danija, Ispanija, Rumunija, Slovakija ir Vokietija.

[26] Švedija.

[27] Italija, Nyderlandai, Slovėnija ir Švedija.

[28] Slovakija ir Švedija.

prioritetas ir toliau nurodomos kovos su pinigų plovimu priemonės[29] ir terorizmo finansavimo prevencija[30].

Panašu, kad valstybių narių politikos priemonės vienodėja – tai patvirtina faktas, kad griežtai laikomasi Pasaulio banko ir Tarptautinio valiutos fondo reikalavimų, kuriuos, kalbant apie tvaraus skolinimo praktiką mažas pajamas gaunančioms šalims, nurodo daugelis valstybių narių.

Valstybės narės taip pat kruopščiai stengiasi užtikrinti, kad EKA veiktų kuo skaidriau, bet tuo pat metu užtikrintų konfidencialumą, kuris gali būti būtinas komerciniams sandoriams. Kaip ir ankstesniais metais, valstybės narės 2018 m. metinėse veiklos ataskaitose[31] šiam klausimui skyrė ypač daug dėmesio.

Remiantis valstybių narių ataskaitomis, panašu, kad valstybės narės EBPO bendruosius principus įtraukė į savo eksporto kreditų politiką. Be to, panašu, kad valstybės narės ne tik vadovaujasi bendraisiais principais, bet ir dalijasi geriausios praktikos pavyzdžiais ir vertinimo metodais. Bendrieji principai vis dažniau laikomi būtiniausiais standartais. Daugelyje sričių valstybės narės taiko savo papildomas priemones, kad užtikrintų, kad eksporto kreditų parama būtų teikiama tik tiems sandoriams, kurie atitinka griežtą standartų, (pradedant susijusiais su aplinka ir baigiant socialiniais) rinkinį.

d) EKA atitiktis Sąjungos tikslams ir įsipareigojimams

Siekiant didesnio skaidrumo ES lygmeniu, valstybės narės, vadovaudamosi Reglamentu (ES) Nr. 1233/2011, privalo parengti Komisijai metinę veiklos ataskaitą ir joje pagal nacionalinę teisės aktų sistemą pateikti tam tikrą finansinę ir veiklos informaciją apie savo eksporto kreditų veiklą, taip pat ir informaciją apie tai, kaip spręsti pavojaus aplinkai klausimai.

Pagal I priedo 3 punktą: „Komisija, remdamasi šia informacija, parengia Europos Parlamentui metinę apžvalgą, įskaitant vertinimą, kuriame būtų nurodyta, ar EKA atitinka Sąjungos tikslus ir įsipareigojimus“.

Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 3 straipsnyje[32] išvardyti bendrieji Sąjungos tikslai, o 21 straipsnyje – Sąjungos išorės veiksmų principai ir tikslai.

Dėl bendros ES prekybos politikos, nuoroda į Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus pateikta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 206 straipsnyje ir 207 straipsnio pirmoje pastraipoje.

Visos ataskaitas teikiančios valstybės narės pateikia įrodymų, kad priimtos priemonės, padedančios užtikrinti ES tikslus atitinkančių savo eksporto kreditų programų valdymą. EBPO, t. y. kol kas vienintelės tarptautinės organizacijos, parengusios konkrečias taisykles dėl eksporto kreditų, pateiktos šios srities politikos rekomendacijos yra bendrai taikomos, tačiau daugeliu atvejų vykdydamos veiklą valstybės narės jomis neapsiriboja.

---

29 Švedija.

30 Švedija.

31 Austrija, Belgija, Danija, Slovakija ir Švedija.

32 Pagal ES sutarties 3 straipsnio 5 dalį, *inter alia*, palaikydama santykius su platesniu pasauliu, Sąjunga „prisideda prie [...] tvaraus planetos vystymosi, tautų tarpusavio solidarumo ir pagarbos, laisvos ir sąžiningos prekybos, skurdo panaikinimo ir žmogaus, ypač vaiko, teisių apsaugos, taip pat prie griežto tarptautinės teisės, įskaitant Jungtinių Tautų Chartijos principus, laikymosi ir jos plėtojimo.“

Siekdama sustiprinti savo gebėjimą toliau vertinti valstybių narių veiklą, Komisija, bendradarbiaudama su Europos išorės veiksmų tarnyba ir konsultuodamasi su keliais suinteresuotaisiais subjektais, pasiūlė valstybėms narėms į metines veiklos ataskaitas įtraukti daugiau ir išsamesnės informacijos. Šiuo metu su valstybėmis narėmis svarstomas peržiūrėtas ir išplėstas ataskaitų teikimo šablonas.

Europos Parlamentas paragino Komisiją pateikti pareiškimą ir nurodyti, ar valstybės narės laikosi Sąjungos tikslų ir įsipareigojimų; Europos Komisija atliko metinę apžvalgą pagal I priedą.

Todėl Komisijos apžvalga grindžiama valstybių narių pateiktomis metinėmis veiklos ataskaitomis ir negali būti laikoma galutine. Vis dėlto Komisija mano, kad metinėse veiklos ataskaitose pateikta informacija leidžia pagrįstai manyti, kad EKA laikosi ES sutarties 3 ir 21 straipsnių ir kad nėra įrodymų, patvirtinančių, kad kuri nors valstybė narė reikalavimų nesilaikytų. Žinoma, Europos institucijos kartu galėtų pačios sau nustatyti ryžtingesnius politinius tikslus. Komisija yra pasirengusi padėti vykdyti ir skatinti tarpinstitucinį dialogą šiuo klausimu, tačiau kartu privalo atlikti vertinimą pagal I priedo 3 punktą.

Kiek tai susiję su atitiktimi tarptautiniams įsipareigojimams ir įsipareigojimams pagal ES konkurencijos teisę, ataskaitiniu laikotarpiu PPO lygmeniu nebuvo jokių ginčų dėl Europos eksporto kreditų programų. 2018 m. Europos Komisija negavo jokių nusiskundimų dėl galimų ES teisės pažeidimų, susijusių su eksporto kreditų agentūromis.